

Elijáš vzkřísí vdovina syna

1. čtení: Kaz 3,9-15 Jaký užitek má ten, kdo pracuje, ze všeho svého pachtění? Viděl jsem lopotu, kterou Bůh uložil lidským synům, a tak se lopotí. On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná. Poznal jsem, že není pro něho nic lepšího, než se radovat a konat v životě dobro. A tak je tomu s každým člověkem: to, že jí a pije a okusí při veškerém svém pachtění dobrých věcí, je dar Boží. Poznal jsem, že vše, co činí Bůh, zůstává navěky; nic k tomu nelze přidat ani z toho ubrat. A Bůh to učinil, aby lidé žili v bázni před ním. Co se děje, bylo odedávna, a co bude, i to bylo; a Bůh vyhledává, co zašlo.

Kázání: 1 Kr 17,17-24

Bratři a sestry, dnes pokračujeme v tom starém vyprávění o proroku Elijášovi. A není to jednoduché vyprávění. Mám na vás tedy hned na začátku jednu nelehkou otázku. Proč věříte v Boha? Co se ve vašem životě stalo, že jste uvěřili v Boha a že mu stále věříte, důvěřujete? Věříte, protože nemůžete jinak, nebo k tomu patří i to, že věřit chcete? To nejsou jednoduché otázky. Je ale součástí víry si tyto otázky stále znovu klást. Proč, když jsou těžké a nepříjemné? Protože víra, tak, jak ji chápe Bible a jak ji také rozumím já, to je cesta, ke které patří také hledání, ptaní se, vlastně je to neustálý zápas. Skutečná víra, to není opium, ani to není daná samozřejmost. Rozhodně to není jenom souhlas s několika věcnými pravdami, který by člověk podepsal a měl do konce života pokoj. Ale chceme vůbec takovou víru?

Dnes máme před sebou v Bibli těžký příběh. Těžký proto, že otevírá spoustu otázek, které se nás lidí až bolestně blízce dotýkají. A pokud chceme být ve víře upřímní, musíme se s nimi potýkat. Zkusme se ale nejdřív trochu zabývat příběhem samotným. Možná, že nám řekne víc, než se na první poslech zdá.

Jen připomenu, kde jsme Elijáše, onu vdovu a jejího syna opustili minule. Elijáš přišel za tou nejchudší ženou ve městě Sarepta, aby se o něj postarala, aby mu dala najíst. Ale ona sama i se svým synem se právě chystali na smrt hladu. A ona žena byla vystavena přetěžké zkoušce. Dát i to poslední tomu druhému. Ve zkoušce obstála a stal se zázrak. Neumřeli hladu. Ani ona, ani její syn, ani prorok Elijáš. Jak moc bych chtěl říci, že pak už všichni měli pokoj a žili šťastně až do smrti. Ale tak to nebylo. Po přetěžké zkoušce přichází hned další, a ještě těžší. Proč? Proč to tak je, že člověk, který chce žít s Bohem a podle Božích pravidel, tak často schytává jednu ránu za druhou? Copak je to potřeba? Proč?

Té vdově onemocní a zemře její jediný syn. To jsem nikdy nezažil. Jen když se modlím modlitbu Páně a říkám ta slova: Neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, myslím i na tohle. Abych něco takového nemusel zažít se svými dětmi. Ale každý známe někoho, kdo to zažít musel. A zažila to i tahle vdova.

A její reakcí je otázka. "Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?" Je to jenom výkřik beznaděje? Možná. Ale stejně tak mohla říci, a chápal bych to asi víc: Muži Boží, jdi si i s tím svým Bohem k čertu. Od teď už s vámi nechci nic mít. Konec. Mohla se zatvrdit, zkamenět, nepustit k sobě už nic, co by ji mohlo ještě nějak zranit. Na místo toho se ptá. A nejen to. Ona vyznává své viny. Ví, že v životě udělala špatné věci a myslí si, že tohle je Boží trest.

A co na to Elijáš? Vysvětlí jí, že to tak není? Že takhle Bůh nejedná? Ne. Namísto toho ji postaví ještě před další zkoušku. Říká: Dej mi svého syna. Opust' i to poslední, co Ti ještě zbylo. A ona se nebrání.

Elijáš bere to dítě a předkládá ho Bohu. A začíná se s Bohem hádat. Protože ví, že smrtí tohoto konkrétního dítěte není vina matka, ani žádný jiný člověk, ale Bůh. To Bůh je pánem života i smrti. A Bůh může život darovat i vzít. I Elijáš má na vybranou. Může poslat Pána Boha k čertu. A nebo se s ním hádat. A zde si myslím, nám může být Elijáš vzorem. I v našich životech jsou chvíle, kdy se smíme a máme s Pánem Bohem hádat. Stejně jako před ním Abraham, Mojžíš, Job. Hádat se s Bohem a vyžadovat po něm odpověď. Řvát k Bohu ale také mu dát příležitost, aby mohl odpovědět. "Hospodine, můj Bože, cožpak i té vdově, u které jsem hostem, způsobilíš zlo a přivodíš jejímu synu smrt? Hospodine, můj Bože, ať se prosím vrátí do tohoto dítěte život!"

Hospodin Elijášův hlas vyslyšel, do dítěte se navrátil život a ožilo. To je krásný konec příběhu. Hepyend. Jenže tím ten příběh zdaleka nekončí a zdaleka nekončí ani naše otázky. Zůstaňme ale ještě u té ženy. Ona nekončí tím, že by syna vzala a hotovo. Ona ještě vyslovuje nahlas svoje vyznání. "Nyní jsem poznala, že jsi muž Boží a že slovo Hospodinovo v tvých ústech je pravdivé." Tohle mohla klidně říci už při prvním setkání s Elijášem. Tehdy by to ale nebylo vyznání pravdivé. Právě až po těch přetěžkých zkouškách, kterým byla vystavena, dostávají její slova váhu. Až teď je mohla říci pravdivě a celou svou bytostí.

Příběh té vdovy skončil dobře. Nám ale zůstává otázka: Můžeme se spolu s tou vdovou radovat? Když víme, že tolik dalších příběhů takhle dobře neskončilo? Jak máme věřit v Boha a radovat se z jeho zázraků, když žijeme ve světě, kde vdovy umírají hlady a kde umírají i malé děti? To jsou otázky, se kterými se musíme vyrovnávat, pokud naše víra má být opravdová a upřímná. A musíme se s nimi vyrovnávat pokaždé, když jsme něčeho takového svědky. A stejně jako ta vdova a jako Eliáš, i my máme několik možností. Můžeme poslat Pána Boha k čertu. A na cestu mu pohrozit pěstí. Nebo můžeme všechno přijímat tiše a pokorně, pokud k tomu máme sílu. A nebo se můžeme s Pánem Bohem hádat. A křičet k němu svoje otázky a svoje bolesti. Nechat Boha samotného, aby nám odpověděl.

Jsou zla v tomto světě, která si děláme my lidé sami. A jsme za ně plně zodpovědní. Ale jsou i takové věci, za které nikdo z nás nemůže. Ano, za které, jak věříme, může Bůh sám. A já neznám jeho odpovědi, neznám význam, důvod ani smysl těchto věcí. A nechci Pána Boha ani hájit ani ospravedlňovat. To nechť dělá on sám. Jedno však mějme na mysli i v srdci po každé, když se s Bohem budeme hádat a vyčítat mu. On není Bohem, který tu na nás dělá pokusy. My nejsme jeho pokusné krysy. Není to ten předpubertální kluk s lupou, který zkouší, co udělá slunce přes lupu těm nebohým mravenečkům. Ani to není šklebící se škodolibý zjev někde na nebi, který zkouší, co všechno ještě vydržíme, za co všechno nás ještě může potrestat. Náš Bůh se nám nejvíc představil, když poslal na svět svého jediného syna. A dovolil lidem, aby ho zavraždili. Je Bohem, který zná všechna naše trápení a bolesti. Který ví, jaké to je, přijít o dítě. Protože si to všechno zažil na vlastní kůži. K takovému Bohu se smíme modlit a věřit, není proti nám.

Je na nás, zda dovolíme, aby zlo přemohlo i to krásné, čeho jsme ve svých životech svědky. Vždyť tenhle svět, náš život, to není jen cesta slzavým údolím. Na světě jsou a dějí se překrásné věci. I lidé jsou schopni překrásných věcí. A je na místě se z nich radovat a jim pomáhat.

Je také na nás, zda Bohu chceme i nadále věřit. Že to s námi myslí dobře, že nás má rád. Že i ve vši své bezmoci, a právě v ní, zůstává všemocný. Na nás také je, zda spolu s ním budeme fandit životu a životu pomáhat. Jestli všechno co máme a můžeme, položíme na tu správnou misku vah.

Až tohle všechno uděláme, pak děj se vůle Boží. Amen